

Po jubilatų pasveikinimo, iš dešinės Užpalių seniūnijos seniūnas Eugenijus Keraminas, Bronislava ir Jonas Abukauskai, jų svočia Antanina Butiškienė, ir Jūratė Keraminienė.

Bronislavos ir Jono Abukauskų deimantinė stiprybė

(Atkelta iš 6 psl.)

priverstinio išsiskyrimo metų, iškentę pažeminimus ir vargus, Bronislava ir Jonas Abukauskai liko ištikimi vienas kitam, neapleido gimtinės. Kai buvo leista sugrįžti į ją, jie įsigijo trobesius Bronislavos tėviškėje Remeikių kaime, juos gražiai suremontavo, sutvarkė aplinką, įrengė vaizdingą

tvenkinį, kiekvieną pavasarį prisodina daug gėlių. Ir patiems miela senatvėje gyventi, ir kitiems su pasididžiavimu parodyti. Šį trumpą pasakojimą apie gražių žmonių gražų gyvenimą norisi užbaigti poetės Ginos Liepos posmais:

*Juk laiko lašas
lyg kregždutės sparnas:*

*vyt-vyt, - ir nebėra
minutės,
metų,
amžinybės...*

*Esi laimingas
tą sekundę retą,
kai ji sustoja tau
prie meilės,
prie gėlės,
prie tobulybės...*
Vytautas INDRAŠIUS

Lietuvos moterys

(Atkelta iš 5 psl.)

visų absolventų. Moterys sudarė 67 procentus įgijusiųjų magistro kvalifikacinius laipsnius. Praėjusiais metais daktaro mokslo laipsnį įgijo 178 moterys (57 proc.).

Daugiau kaip pusė aukštųjų mokyklų dėstytojų yra moterys. Kolegijose moterys sudarė 70 procentų, universitetuose – 50 procentų dėstytojų. Iš 23 šalies universitetų tik vienam vadovauja moteris, iš 24 kolegijų – dešimčiai.

Moterys sudaro penktadalį habilituotų daktarų ir profesorių

Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veikla 2010 m. užsiėmė 9,6 tūkst. moterų. Jos sudarė 53 procentus visų šioje veikloje dalyvaujančių darbuotojų. Moterys tyrėjos, turinčios mokslo laipsnį ar pedagoginį vardą, sudarė 45 procentus visų mokslo laipsnį turinčių tyrėjų.

Aukštojo mokslo ir valdžios sektoriuose daugiausia (perskaičiavus į visos darbo dienos užimtumą) užimtų moterų, turinčių mokslo laipsnį ar pedagoginį vardą, buvo humanitariniuose ir socialiniuose moksluose – po 59 procentus, gamtos moksluose – 58 procentai (vyrai dominavo technologijos moksluose – 75 proc., ir fiziniuose moksluose – 68 proc.).

Moterys, turinčios habilituoto daktaro laipsnį, sudarė 20 procentų habilituotų daktarų, profesorius vardą – 19 procentų visų profesorių. Verslo sektoriuje tarp mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklą vykdančių darbuotojų moterys sudarė 31,4 procento, tarp tyrėjų – 30,6 procento. Daugiausia tyrėjų moterų verslo sektoriuje buvo 25–34 metų amžiaus grupėje (32,5 proc.).

Reguliariai internetu naudojasi 72 procentai 25–54 metų amžiaus moterų

Informacinių technologijų naudojimo namų ūkiuose tyrimo duomenimis, reguliariai internetu naudojasi 72 procentai 25–54 metų amžiaus moterų ir 64 procentai šio amžiaus vyrų.

Vyresnėje amžiaus grupėje (55–74 metų) moterys ir vyrai internetu naudojosi panašiai (atitinkamai 23 ir 24 proc.), kaip ir jauniausioje (16–24 metų) amžiaus grupėje (atitinkamai 94 ir 95 proc.).

Sąvokos

Moteryų ir vyrų darbo užmokesčio atotrūkis – skirtumo tarp vyrų ir moterų vidutinio valandinio bruto darbo užmokesčio, palyginti su vyrų vidutiniu valandiniu bruto darbo užmokesčiu, procentinė dalis.

Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė – tikimybinis rodiklis, rodantis, kiek vidutiniškai metų gyvens kiekvienas gimęs arba sulaukęs tam tikro amžiaus žmogus, jeigu visą būsimą tiriamos kartos gyvenimą mirtingumo lygis kiekvienoje gyventojų amžiaus grupėje nekis.

Dalia AMBROZAITIENĖ

Statistikos departamento Generalinio direktoriaus pavaduotoja

Mūsų kultūros paveldas

Vaižganto tiltas keičia išvaizdą

Praėjusiais metais senąjį tiltą per Šventąją ties Anykščių rajono Svėdasų seniūnijos Žaliosios kaimu AB „Panevėžio keliai“ darbuotojai rekonstravo. Praktiškai senojo tilto vietoje atsirado visiškai naujas. Didelę patirtį tiltų statyboje sukaupe, sudėtingą techniką įvaldę panevėžiečiai senąjį tiltą išmontavo vasarą ir po kelių mėnesių intensyvaus darbo metų pabaigoje transporto priemonės jau galėjo važiuoti atnaujintu, gerokai išplatintu tiltu.

Ziniasklaidoje ta tema dabar netrūksta rašiniui. Jų autoriai labai teisingai pastebi, kad Žaliosios tiltą suprojektavo vienas žymiausių tarpukario Lietuvos gelžbetoninių konstrukcijų specialistas, garsus tiltų statytojas iš Andrioniškio apylinkių kilęs inžinierius Pranas Markūnas (1873-1964). Šis inžinierius, buvęs Nepriklausomos Lietuvos pasididžiavimas, „betono karaliumi“ tituluojamas, suprojektavo ir pastatė iki 1940 metų arti dviejų dešimčių tiltų: 4 per Šventąją, 4 per Nevėžį, 8 per Šešupę, po 1 tiltą per Miniją ir Nemuną.

Teisūs rašinių autoriai ir dėl to, kad 1938 metais (kituose šaltiniuose nurodomi 1939 m.) Žaliojoje pastatytas tiltas tebebuvo tvirtas ir galėjo tarnauti šimtmečiams. Tai pastebėjo ir tiltą demontavę specialistai, kuriems prireikė net specialių gelžbetonio konstrukcijas smulkinančių mašinų ir kruopštaus ne vienos sa-

1988 metų vasarą atkurti sovietmečiu nudraskyti nuo tilto skulptoriaus Juozo Zikaro sukurti Vaižganto bareljefai neilgai puošė tiltą- juos pavogė „metalistai“ ar kolekcionieriai.

vaitės darbo, kol viskas buvo išmontuota, išvežta. Prie tilto demontavimo dirbė AB „Panevėžio keliai“ bei jų samdyti kitų firmų atstovai tikrai gerai vertino inžinieriaus, gelžbetoninių konstrukcijų specialisto šviesaus atminimo Prano Markūno veiklą, kokybišką montuotojų darbą, sumontuotų konstrukcijų ilgaamžiškumą, naudotų statybinių medžiagų patvarumą. Todėl, rekonstruojant šį tiltą (senojo tilto vie-

toje pastatant naują), buvo panaudotos kai kurios senojo tilto konstrukcijos, išliko upėje prieškarų sumontuotos galingos atramos, šalia kurių pernai buvo įrengtos ir naujos.

Vis tiktiltai tiltą per Šventąją Žaliojoje rekonstruoti buvo būtina. Tuomet, kai prieškarinio metais tiltas buvo statomas, jis atitiko to meto reikalavimus. Mašinų keliuose būdavo labai mažai, transporto srautas nebuvo intensyvus, o važiuoti arkliniais vežimais ar dviračiais tokio gana siauro tilto pilnai pakako. Tačiau dabartiniu laikmečiu senasis tiltas jau nebeatitiko saugaus eismo reikalavimų, transporto priemonėms važiuoti šiuo tiltu darėsi sudėtinga. Neteisūs yra tie, kurie tvirtina, kad, nors tiltas buvo ir siaurokas, „bet automobilių kamščių prie jo nešusidarydavo“. Tiesa, prie tilto Žaliojoje nebūdavo tokių transporto priemonių kamščių, kokie būna Vilniuje, Kaune ar kitame didmiestyje „piko“ valandomis. Tačiau kartais ir čia nutįsdavo mašinų eilės, tekdavo lukterėti, nes per tiltą buvo galima važiuoti tik viena eismo juosta. Kol iš vienos tilto pusės važiuodavo transporto priemonės, kitoje pusėje reikėdavo palaukti- ant tilto susitikę mašinos sunkiai prasilenkdavo. Labai gaila, bet gana dažnai atsirasdavo „kelių gaidelių“, kurie ignoruodami Kelių eismo taisykles, nepaisydami kelio ženklų, nenorė-

davo stabtelti prie tilto ir praleisti atvažiuojančias iš priekio transporto priemones. Dar visa laimė, jei nenorėdavo truputį stabtelti, praleisti atvažiuojančias iš priekio mašines lengvųjų automobilių vairuotojai- susitikę ant tilto tokios mašininės šiaip- ne- taip dar prasilenkdavo. Bet kaip būdavo baugu ir nesaugu, kai, važiuojant šiuo siauroku tiltu, iš priekio net nestabteldami atlėkdavo krovininiai autofurgonai – „furos“. Šiaip jau mėgstantys „palakstyti“, kelio ženklų nepaisantys, kelių policininkų retai stabdomi ir baudžiami tolimųjų reisų vairuotojai jaučiasi kaip kokie „dievukai“ keliuose. Kas jiems tas siauras tiltas Žaliojoje? Pats asmeniškai ant šio tilto buvau ne kartą patekęs į keblią situaciją, kuomet vairuotojai, privalantys palaukti ir leisti pervaziuoti tiltu atvažiuojančiam iš priekio, elgdavosi visai atbulai ir tiesiog sukeldavo avarines situacijas. Dabar, kai tiltas buvo gerokai išplatintas, tokių problemų jau nebėra: drąsiai galima prasilenkti, nebereikia vieniems vairuotojams lūkuriuoti, kol kiti pravažiuos...

Apigailintys garsiojo inžinieriaus P. Markūno statinį, iš kurio teliko tiktiltai šio toks prisiminimas, bando piktintis, kad jo rekonstrukcija buvo inžinierių „teismas“, noras už europinius pinigus pastatyti modernesnį tiltą, neinformuojant visuomenės, nebranginant Lietuvos kultūros paveldo, neapgalvotai naikinant tokią vertingą istoriniu požiūriu turėtą. Žinoma, daug kas tikėjosi, kad po rekonstrukcijos tiltas Žaliojoje išliks toks pat, koks ir buvęs, tik bus šiek tiek išplatintas. (Kaip buvo daroma su tiltu per Šventąją Anykščiuose). Jeigu bū-

tų buvę tokios galimybės, taip būtų atsitikę ir su tiltu Žaliojoje. Deja, senojo tilto konstrukcijų nebuvo galima tiek praplatinti, kad juo būtų galima saugiai važiuoti transporto priemonėms. Projektuotojai, įvairių sričių specialistai, viską nuodugnai ištyrę, priėmė sprendimą ne išplatinti senąjį tiltą, bet jį demontavus, pastatyti naują tiltą. Visi leidimai buvo suderinti su atitinkamomis institucijomis, tam neprieštaravo ir paminklosaugininkai, kultūros paveldo specialistai. Kam labai rūpėjo būsimi darbai, senojo tilto likimas ir kiti dalykai-tie galėjo gauti reikiamą informaciją, viską išsiaiškinti, susipažinti su projektais – niekas nuo visuomenės tokios informacijos neslėpė. O ir ką būtų padarėsi visuomenė, jei būtų sužinojusi apie senojo tilto nugriovimą ir naujojo pastatymą? Būtų piketavusi, mingavusi, neleidusi vykdyti darbų? Ar už savo santaupas, asmenines lėšas tie „visuomenės aktyvistai“ būtų statę naują tiltą kitur? Jeigu, tarkime, kraštiečio lietuvių literatūros klasiko kanauninko Juozo Tumo-Vaižganto vardu pavadintas, inžinieriaus Prano Markūno projektuotas senasis tiltas kaip paminklas, kaip brangus vietiniams gyventojams atributas būtų paliktas toje pačioje vietoje, reikėtų vis tiek statyti naują, modernesnį, šiuolaikinius eismo saugumo reikalavimus atitinkantį tiltą kur nors šalia. Ar šalies Vyriausybė ir Europos Sąjungos struktūriniai fondai skirtų milijonus naujo tilto statybai? O ar būtų skiriama papildomai lėšų palikto senojo tilto priežiūrai, remontui? Juk tiltai- sudėtingi įrenginiai, „tept lept“ už keliolika ar kelis šimtus

(Nukelta į 8 psl.)

Vaižganto tiltas keičia išvaizdą

(Atkelta iš 7 psl.)

litų jų nei rekonstruos, nei pastatys, nei smulkaus remonto neatliks...

Nuolatos žiniasklaidoje vis užsimena apie žymaus šalies skulptoriaus Juozo Zikaro sukurtus Vaižganto bareljefus, kurie, pavadinus tiltą Žaliojoje garbiojo Vaižganto vardu. Sovietmečiu bareljefai buvo nudraskyti ir sunaikinti- žinia, kunigo, tautos patrioto atvaizdai nederėjo socialinėje visuomenėje, negalėjo puošti tilto, kurio komunistinio gyvenimo šaukliai ketino keliauti į komunizmą...

1988 metų rugpjūčio 19-ąją Žaliojoje įvyko prasmingos išskilmės- tiltui vėl sugražintas Vaižganto vardas, pašventinti ir atidengti J.Zikaro sukurti Vaižganto bareljefai. Dalyvavę išskilmėse dabar jau šviesaus atminimo prof. Česlovas Kudaba, liaudies rašytojas Juozas Baltušis, žymus išėivijos dailininkas Kazimieras Vytautas Jonynas, skulptoriaus Juozo Zikaro dukra Alytė Zikaraitė ir daugelis kitų svečių (neskaitant anykštėnų inteligentų, svėdasiekių ir vietinių- Žaliosios kaimo gyventojų) džiaugėsi, kad su Atgimimu sugrįžo į gyvenimą tiesa, kad tiltui sugražintas ir Vaižganto vardas, ir kadaise išniekinti, nudraskyti bareljefai. Bet tasai džiaugsmas trūko neil-

gai. Po kelerių metų tilto turėkluose vėl žiojėjo baidios skylės. Tuomet jau laisvoje ir Nepriklausomoje Lietuvoje tiltas vėl buvo išniekintas, bronzinius bareljefus nudraskė spalvotųjų metalų vagys, o gal ir kokie nors kolekcionieriai...

Taigi vis laikas nuo laiko žiniasklaidoje pasirodydavo (o ir dabar pasirodo) ir kritiniai straipsniai, ir publicistiniai apmąstymai, ir nerimo kupini vaizdeliai vėlgi ta pačia tema: apie pavogtus nuo tilto Vaižganto bareljefus, nepamirštant pabrėžti, kad niekas nesirūpina tų bareljefų atkūrimu. Deja, deja, tuose apmąstymuose, pagraudenimuose būdavo ir daug netiesos. Toji netiesa kartojama ir šiuo metu. Šių eilučių autorius, kaip Svėdasų krašto (Vaižganto) muziejaus darbuotojas, kaip asociacijos Vaižgantiečių klubas „Pragiedruly“ pirmininkas, nuolat rūpinosi tais reikalais ir jaudinosi dėl išvotų bareljefų atkūrimo. Tuo klausimu kreiptasi, konsultuojantis, prašant paramos į kai kuriuos šalies muziejus, saugojančius skulptoriaus J.Zikaro kūrinių originalus. Konsultuotasi su Kauno kolegija, kurioje rengiami ir būsimieji meno srities specialistai ir kur veikia J.Zikaro vardu pavadinta katedra. Rašyti projektai, ieškant konkrečios finansinės paramos, įvairiems šalies ir užsienio

fondams, Lietuvos kultūros institucijoms. Vienur sulaukta tik tai...pažadų, kitur laukė spengianti tyla, kai kas sugebėjo atsakyti tik bereikšmiai laiškais. Ieškota menininkų, tikintis, kad atsiras geranoriškų žmonių, labdarininkai ar bent jau už kuklų piniginių atlygi pagamins dviejų Vaižganto bareljefų kopijas. Iš tiesų atsirado ir gerai savo kūryba žinomų, profesionalių menininkų, ir abejotinų gabumų žmonių, net visokių „apsišaukėlių“. Bet visų jų tikslas buvo vienas- išpešti kuo daugiau pinigėlių. Ir kalba visuomet sukosi apie keliolika ar net kelias dešimtis tūkstančių litų. O iš kokio gi šulinio tuos tūkstančius pasisemsi? Be to, iš muziejine vertybe laikomų originalų kopijas atlikti gali ne bet kas ir bet kur. Tai turi būti atitinkamos kvalifikacijos licencijuotas menininkas, metalo liejykla privalo turėti atitinkamus sertifikatus ir pan. Taigi tik iš pirmo žvilgsnio kai kam atrodė, kad įrengti ant tilto naujus Vaižganto bareljefus pavogtų vietoje yra menkinėkis. Susidūrus su realybe, iškildavo nemažai visokių sunkumų ir kliūčių. Tuo tarpu visi tie, kurie tikėtai mėgo kritikuoti ir laikas nuo laiko kelti spaudoje tokius klausimus, net piršto nepajudino, kad Vaižganto bareljefai ant tilto Žaliojoje vėl atsirastų...

Viltis sužibo, kad vietoje žiojėjančių tilto turėkluose „akiduobių“ vėl atsiras bareljefai tuomet, kai paaiškėjo, kad tiltas Žaliojoje bus rekonstruojamas. Juolab, kad sveikintą iniciatyvą pradėjo rodyti jau prieš visų darbų pradžią AB „Panevėžio keliai“ administracija, kad susirūpino tuo svarbiu reikalu Anykščių rajono savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyriaus kultūros vertybių apsaugos specialistė Daiva Gadliauskaitė, Svėdasų seniūnijos seniūnas Valentinas Neniškis ir kiti geros valios žmonės- netuščiažodžiaudami, bet ėmęsi konkrečių veiksmų.

Dabar jau galima teisėtai pasidžiaugti, žinant, kad šią vasarą įvyks rekonstruoto tilto Žaliojoje atidarymo išskilmės, kurių metu bus atidengti ir atkurti Vaižganto bareljefai.

Iš M.K. Ciurlionio dailės muziejaus laikinai paskolintų skulptoriaus Juozo Zikaro originalų kaunietis skulptorius Zilvinas Pabrinkis gamina Vaižganto bareljefų kopijas. Kopijų darbai vyksta pilnu tempu, nors tai- labai kruopštus ir atsakingas darbas. Pirmiausia tenka išlieti metalines formas, iš jų pagaminamos gipsinės kopijos, tik tai tuomet bus išlieti bronziniai bareljefai, kurie ir puoš tiltą. Paskaičiuota, kad AB „Panevėžio keliai“ Vaižganto ba-

reljefų atkūrimas ant tilto gali kainuoti apie 5 tūkstančius litų.

Svėdasų krašto (Vaižganto) muziejui tilto atidarymo metu taip pat ketinama padovanoti tų bareljefų kopijas. Tam neprieštarauja nei M.K. Ciurlionio dailės muziejaus administracija, nei skulptorius Z.Pabrinkis, nei AB „Panevėžio keliai“ generalinis direktorius Virmantas Puidokas.

Dar su šia panevėziečių imone tariamasi dėl atminimo lentos kur nors tilto papėdėje įrengimo, kuri visus informuotų, kad tiltą projektavo ir statė prieškarinio metais inžinierius Pranas Markūnas, kad tiltui suteiktas Vaižganto vardas, kad bareljefai, puošiantys tiltą, yra sukurti skulptoriaus Juozo Zikaro. Tokių informacinių duomenų iki šiolei čia net nebuvo. Be abejo, atminimo lentoje turėtų būti įrašyta ir atkurtų bareljefų autoriaus skulptoriaus Z.Pabrinkio pavardė, ir tilto rekonstrukciją atlikusios firmos pavadinimas, ir projekto autoriaus pavardė bei kiti duomenys.

Užbaigiant šį rašinį, galima tikėtai reziumuoti, kad tilto per Šventąją Žaliojoje rekonstrukciją planavę ir vykdę žmonės yra neabejingi krašto istorijai. Ir šio tilto istorija yra žinoma, brangiama. Netruks prabėgti dar kelias mėnesių, sulauksime vasaros ir visi tapsime liudininkais dar kartą ant tilto atkurtos tiesos, žymių kraštiečių pagerbimo, šviesių senojo tilto naujo atgimimo akimirkų...

Vytautas BAGDONAS

Likus vienudu su Reginos Katinaitės-Lumpickienės eilėraščiais

Regina Katinaitė-Lumpickienė savo eilėraščius vadina jausmų pažinimo blyksniais.

Autorės nuotr.

Reginos Katinaitės-Lumpickienės poetinis įvaizdis skaitytojams, ko gero, buvo ryškiai įstrigęs iš pastarųjų jos eilėraščių gimtąja tarpe rinkinių „Gegutės abrusėliai“ ir „Paraič nam“, kurių lyrinis herojus į pasaulį žvelgia, vaizdžiai kalbant, per tėviškės Juknėnuose langą. Dabar, kai Kauno leidykla „Kauko laiptai“ išleido šeštąją jos poezijos knygutę „Žemėje, sakei“, daug kas sveikino autore atsinaujinus. Išties, rinkinys „Žemėje, sakei“ kitoniskas nei tie, tarmiškiesi, pirmiausia, žinoma, kalbos forma. Ir vis tiek eilėraščiai tokie pat „reginiški“ – ypač jausmu, kurio dažnai taip pasigendame šiuolaikinėje rebusais žongliuojančioje poezijoje.

Į „Žemėje, sakei“ pristatymo vakarą A. ir M. Miškinių bibliotekoje besirenkančius poezijos mylėtojus pasitiko jausmingos Arūno Paškevičiaus atliekamos melodijos. „Arūnas mus įvedė į jausmų pasaulį“, - apie tą vakarą unisonu suskambėjusias muzikos ir poezijos nuotakas sakė vakarą vedėja Vida Kairienė, kurią su eilėraščių autore, be darbo Utenos kultūros centre ryšių, sieja dar ir mokykliniai metai Daugailių mokykloje. Į vakarą atvyku-

sio rinkinio redaktoriaus Viktoro Rudžiansko žodžiais, Reginos eilėraščių paslaptis – skaitytojo sieloje jų paliekamas „šiltas kutenantis jausmas“. Eilėraščių pagavumo prigimtį nusakoma pačios autorės kuklus prisistatymas, jog tai esą jausmų pažinimo blyksniai. „Blyksniai“ – labai santūrus, taupūs, netgi asketiški, kartais mįslingi (kai kas iš skaitytojų svarstė, kodėl rinkinys pavadintas lyg užkoduotai – „Žemėje, sakei“), užtat teikiančios ištiesas platumas skaitytojo suvokimui, galimybę kiekvienam rasti kažką savišką. Kartais tik iš keleto žodžių susidedančiame eilėraštyje slypi tiesiogiai neišsakytas, metafora pridengtas išgyvenimas ir mintis: *neišskirtau girios/ji tankėja/ tarsi briedžio ragai-/ kasmet//* Eilėraščiuose tiek daug intymumo, tarsi su skaitytoju būtų kalbamasi kaip su artimu žmogumi, kai pašnekovai supranta vienas kitą iš pusės žodžio. Dažnai poetinė frazė staiga nutrūksta ir kažkur smenga leisdamą pačiam ją pratęsti savaip išgyvenant jausmą, suvokiant mintį. *jau neberodysiu tau šito kūno ir sielos/kur dėsi dvi/kada viena nesutelpa krantuos//ir vis dėlto jausmai//* Arba: *skalsink/ Dieve/mano/vaikams//manęs neapleis//*

Rinkinio skyriuose „Vakarėjant žydi jazminas“, „Penktojo aukšto vienuotėje“, „Jūra Žuvų žvaigždynė“ sąlyginai pagal tematiką atskirti eilėraščiai nostalgiski, ryškiai kameriniai (turbūt kaip tik dėl to ir šilti), bet vedantys į platų pasaulį - pasaulį gražų, svetimą buitiskumui, nors tarpais ir skaudinantį, nes kaip tik tokias vertybes, dažnai - ateinančias iš gimtinės, išpažįsta poetinis „aš“: *broli/mano/išsaugojai verkiančią mergytę/Sylio pakrantėje prie piliakalnio/ir vienintelį mūsų Juknėnų/per amžius// manęs nepaleis//išplaukę rugiai/gegutė/vasaros varpas/šulinio svirtis/tolimiausioj/širdies provincijoj/tebegirgždanti/motinos amžinuoju//* Gražu, jausminga ir neįmantru, ar ne? O kas nors kitas galbūt ras rinkinyje kitą - gražiausią sau – eilėraščių. Toks tas poezijos žavesys.

Zita STUNDŽYTĖ

L.Kedienės advokatas Aidas Venckus turėjo parengęs visą gynimo priemonių arsenalą.

Autorės nuotr.

Po beveik metus trukusio L. Kedienės bylos nagrinėjimo – laukia nuosprendis

Utenos rajono apylinkės teisme baigta nagrinėti garliaviškės Laimutės Kedienės baudžiamoji byla, kurioje moteris kaltinama viešai žodžiu užgauliai pažeminusi teisingumą vykdančią Panevėžio miesto apylinkės teisėmą ir teisėjus dėl jų veiklos. Po 2010 m. lapkričio 17 d. teismo priimtos nutarties nutraukti vadinamąją pedofilijos bylą L.Kedienė kalbinama žurnalistų nutartį priėmusius teisėjus pavadino „banditais“, šis reportažas buvo parodytas viešai.

Utenos rajono apylinkės teismas šią bylą nagrinėja nuo praėjusių metų gegužės 25 dienos. Per tą laiką buvo padaryta ne viena pertrauka gauti papildomai medžiagai kaltinamosios gynėjo jos žento advokato Aido Venckaus prašymu. Pagrindiniai tai buvo prašymai išreikalauti iš „Lietuvos ryto“ televizijos filmuotą medžiagą su L.Kedienės pasisakymu. Pastarajame posėdyje advokatas buvo prašęs išreikalauti ne anksčiau pateiktą transliuotąją medžiagą, o nufilmuotą originalią. Tačiau teismas gavo atsakymą, jog buvo pateikta visa turima medžiaga, kuri buvo transliuota, nes atrinkus, kas reikalinga siužetui, kitkas būna sunaikinama. Dabar kaltinamosios gynėjas, remdamasis tuo, kad kaltinimas grindžiamas vaizdo įrašu, bet tai nėra originalas, prašė filmuotąją medžiagą pateikti fonoskopinei ekspertizei, kuri atsakytų, ar tai nėra kopija arba montažas kai ką ištrinus ir pan. Advokato teigimu, to neišsiaiškinus

(Nukelta į 9 psl.)

Po jubilatų pasveikinimo, iš dešinės Užpalių seniūnijos seniūnas Eugenijus Keraminas, Bronislava ir Jonas Abukauskai, jų sėdinti Antanina Butiškienė, ir Jūratė Keraminienė.

Bronislavos ir Jono Abukauskų deimantinė stiprybė

(Atkelta iš 6 psl.)

priverstinio išsiskyrimo metų, iškentę pažeminimus ir vargus, Bronislava ir Jonas Abukauskai liko ištikimi vienas kitam, neapleido gimtinės. Kai buvo leista sugrįžti į ją, jie įsigijo trobesius Bronislavos tėviškėje Remeikių kaime, juos gražiai suremontavo, sutvarkė aplinką, įrengė vaizdingą

tvenkinį, kiekvieną pavasarį prisodina daug gėlių. Ir patiems miela senatvėje gyventi, ir kitiems su pasididžiavimu parodyti. Ši trumpą pasakojimą apie gražių žmonių gražų gyvenimą norisi užbaigti poetės Ginos Liepos posmais:

*Juk laiko lašas
lyg kregždutės sparnas:*

*vyt-vyt, - ir nebėra
minutės,
metų,
amžinybės...*

*Esi laimingas
tą sekundę retą,
kai ji sustoja tau
prie meilės,
prie gėlės,
prie tobulybės...*

Vytautas INDRAŠIUS

Lietuvos moterys

(Atkelta iš 5 psl.)

visų absolventų. Moterys sudarė 67 procentus įgijusių magistro kvalifikacinius laipsnius. Praėjusiais metais daktaro mokslo laipsnį įgijo 178 moterys (57 proc.).

Daugiau kaip pusė aukštųjų mokyklų dėstytojų yra moterys. Kolegijose moterys sudarė 70 procentų, universitetuose – 50 procentų dėstytojų. Iš 23 šalies universitetų tik vienam vadovauja moteris, iš 24 kolegijų – dešimčiai.

Moterys sudaro penktadalį habilituotų daktarų ir profesorių

Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veikla 2010 m. užsiėmė 9,6 tūkst. moterų. Jos sudarė 53 procentus visų šioje veikloje dalyvaujančių darbuotojų. Moterys tyrėjos, turinčios mokslo laipsnį ar pedagoginį vardą, sudarė 45 procentus visų mokslo laipsnį turinčių tyrėjų.

Aukštojo mokslo ir valdžios sektoriuose daugiausia (perskaičiavus į visos darbo dienos užimtumą) užimtų moterų, turinčių mokslo laipsnį ar pedagoginį vardą, buvo humanitariniuose ir socialiniuose moksluose – po 59 procentus, gamtos moksluose – 58 procentai (vyrai dominavo technologijos moksluose – 75 proc., ir fiziniuose moksluose – 68 proc.).

Moterys, turinčios habilituoto daktaro laipsnį, sudarė 20 procentų habilituotų daktarų, profesorius vardą – 19 procentų visų profesorių. Verslo sektoriuje tarp mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklą vykdančių darbuotojų moterys sudarė 31,4 procento, tarp tyrėjų – 30,6 procento. Daugiausia tyrėjų moterų verslo sektoriuje buvo 25–34 metų amžiaus grupėje (32,5 proc.).

Reguliariai internetu naudojasi 72 procentai 25–54 metų amžiaus moterų

Informacinių technologijų naudojimo namų ūkiuose tyrimo duomenimis, reguliariai internetu naudojosi 72 procentai 25–54 metų amžiaus moterų ir 64 procentai šio amžiaus vyrų.

Vyresnėje amžiaus grupėje (55–74 metų) moterys ir vyrai internetu naudojosi panašiai (atitinkamai 23 ir 24 proc.), kaip ir jauniausioje (16–24 metų) amžiaus grupėje (atitinkamai 94 ir 95 proc.).

Sąvokos

Moteryų ir vyrų darbo užmokesčio atotrūkis – skirtumo tarp vyrų ir moterų vidutinio valandinio bruto darbo užmokesčio, palyginti su vyrų vidutiniu valandiniu bruto darbo užmokesčiu, procentinė dalis.

Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė – tikimybinis rodiklis, rodantis, kiek vidutiniškai metų gyvens kiekvienas gimęs arba sulaukęs tam tikro amžiaus žmogus, jeigu visą būsimą tiriamos kartos gyvenimą mirtingumo lygis kiekvienoje gyventojų amžiaus grupėje nekis.

Dalia AMBROZAITIENĖ

Statistikos departamento Generalinio direktoriaus pavaduotoja

Mūsų kultūros paveldas

Vaižganto tiltas keičia išvaizdą

Praėjusiais metais senąjį tiltą per Šventąją ties Anykščių rajono Svėdasų seniūnijos Žaliosios kaimu AB „Panevėžio keliai“ darbuotojai rekonstravo. Praktiškai senojo tilto vietoje atsirado visiškai naujas. Didelę patirtį tiltų statyboje sukaupe, sudėtingą techniką įvalde panevėžiečiai senąjį tiltą išmontavo vasarą ir po kelių mėnesių intensyvaus darbo metų pabaigoje transporto priemonės jau galėjo važiuoti atnaujintu, gerokai išplatintu tiltu.

Ziniasklaidoje ta tema dabar netrūksta rašinių. Jų autoriai labai teisingai pastebė, kad Žaliosios tiltą suprojektavo vienas žymiausių tarpukario Lietuvos gelžbetoninių konstrukcijų specialistas, garsus tiltų statytojas iš Andrioniškio apylinkių kilęs inžinierius Pranas Markūnas (1873–1964). Šis inžinierius, buvęs Nepriklausomos Lietuvos pasididžiavimas, „betono karaliumi“ tituluojamas, suprojektavo ir pastatė iki 1940 metų arti dviejų dešimčių tiltų: 4 per Šventąją, 4 per Nevėžį, 8 per Šešupę, po 1 tiltą per Miniją ir Nemuną.

Teisūs rašinių autoriai ir dėl to, kad 1938 metais (kituose šaltiniuose nurodomi 1939 m.) Žaliojoje pastatytas tiltas tebebuvo tvirtas ir galėjo tarnauti šimtmečiams. Tai pastebėjo ir tiltą demontavę specialistai, kuriems prireikė net specialių gelžbetonio konstrukcijas smulkinančių mašinų ir kruopštaus ne vienos sa-

1988 metų vasarą atkurti sovietmečiu nudurstyti nuo tilto skulptoriaus Juozo Zikaro sukurti Vaižganto bareljefai neilgai puošė tiltą- juos pavogė „metalistai“ ar kolekcionieriai.

vaitės darbo, kol viskas buvo išmontuota, išvežta. Prie tilto demontavimo dirbė AB „Panevėžio keliai“ bei jų samdyti kitų firmų atstovai tikrai gerai vertino inžinieriaus, gelžbetoninių konstrukcijų specialisto šviesaus atminimo Prano Markūno veiklą, kokybišką montuotojų darbą, sumontuotų konstrukcijų ilgaamžiškumą, naudotų statybinių medžiagų patvarumą. Todėl, rekonstruojant šį tiltą (senojo tilto vie-

toje pastatant naują), buvo panaudotos kai kurios senojo tilto konstrukcijos, išliko upėje priekary sumontuotos galingos atramos, šalia kurių pernai buvo įrengtos ir naujos.

Vis tiktiltai tiltą per Šventąją Žaliojoje rekonstruoti buvo būtina. Tuomet, kai priekario metais tiltas buvo statomas, jis atitiko to meto reikalavimus. Mašinų keliuose būdavo labai mažai, transporto srautas nebuvo intensyvus, o važiuoti arkliais vežimais ar dviračiais tokio gana siauro tilto pilnai pakako. Tačiau dabartiniu laikmečiu senasis tiltas jau nebeatitiko saugaus eismo reikalavimų, transporto priemonėms važiuoti šiuo tiltu darėsi sudėtinga. Neteisūs yra tie, kurie tvirtina, kad, nors tiltas buvo ir siaurokas, „bet automobilių kamščių prie jo nesusidarydavo“.

Tiesa, prie tilto Žaliojoje nebūdavo tokių transporto priemonių kamščių, kokie būna Vilniuje, Kaune ar kitame didmiestyje „piko“ valandomis. Tačiau kartais ir čia nutisdavo mašinų eilės, tekdavo lukterėti, nes per tiltą buvo galima važiuoti tik viena eismo juosta. Kol iš vienos tilto pusės važiuodavo transporto priemonės, kitoje pusėje reikėdavo palaukti- ant tilto susitikę mašinos sunkiai prasilenkdavo. Labai gaila, bet gana dažnai atsirasdavo „kelių gaidelių“, kurie ignoruodami Kelių eismo taisykles, nepaisydami kelio ženklų, nenorė-

davo stabtelėti prie tilto ir praleisti atvažiuojančias iš priekio transporto priemones. Dar visa laimė, jei nenorėdavo truputį stabtelėti, praleisti atvažiuojančias iš priekio mašines lengvųjų automobilių vairuotojai- susitikę ant tilto tokios mašinės šiaip-ne-taip dar prasilenkdavo. Bet kaip būdavo baugu ir nesaugu, kai, važiuojant šiuo siauroku tiltu, iš priekio net nestabteldami atlėkdavo krovininiai autofurgonai – „furos“. Šiaip jau mėgstantys „palakstyti“, kelio ženklų nepaisantys, kelių policininkų retai stabdomi ir baudžiami tolimųjų reisų vairuotojai jaučiasi kaip kokie „dievukai“ keliuose. Kas jiems tas siauras tiltas Žaliojoje? Pats asmeniškai ant šio tilto buvau ne kartą patekęs į keblią situaciją, kuomet vairuotojai, privalantys palaukti ir leisti pervaziuoti tiltu atvažiuojančiam iš priekio, elgdavosi visai atbulai ir tiesiog sukeldavo avarines situacijas. Dabar, kai tiltas buvo gerokai išplatintas, tokių problemų jau nebėra: drašiai galima prasilenkti, nebereikia vieniems vairuotojams lūkuruoti, kol kiti pravažiuos...

Apgailintys garsiojo inžinieriaus P. Markūno statinį, iš kurio teliko tiktiltai šioks toks prisiminimas, bando piktintis, kad jo rekonstrukcija buvo inžinierių „teismas“, noras už europinius pinigus pastatyti modernesnį tiltą, neinformuojant visuomenės, nebranginant Lietuvos kultūros paveldo, neapgalvotai naikinant tokią vertingą istoriniu požiūriu turėtą. Žinoma, daug kas tikėjosi, kad po rekonstrukcijos tiltas Žaliojoje išliks toks pat, koks ir buvęs, tik bus šiek tiek išplatintas. (Kaip buvo daroma su tiltu per Šventąją Anykščiuose). Jeigu bū-

tų buvę tokios galimybės, taip būtų atsitikę ir su tiltu Žaliojoje. Deja, senojo tilto konstrukcijų nebuvo galima tiek praplatinti, kad juo būtų galima saugiai važiuoti transporto priemonėms. Projektuotojai, įvairių sričių specialistai, viską nuodugniai ištyrę, priėmė sprendimą ne išplatinti senąjį tiltą, bet jį demontavus, pastatyti naują tiltą. Visi leidimai buvo suderinti su atitinkamomis institucijomis, tam neprieštaravo ir paminklosaugininkai, kultūros paveldo specialistai. Kam labai rūpėjo būsimi darbai, senojo tilto likimas ir kiti dalykai-tie galėjo gauti reikiamą informaciją, viską išsiaiškinti, susipažinti su projektais – niekas nuo visuomenės tokios informacijos neslėpė. O ir ką būtų padariusi visuomenė, jei būtų sužinojusi apie senojo tilto nugriovimą ir naujojo pastatymą? Būtų piketavusi, mingavusi, neleidusi vykdyti darbų? Ar už savo santaupas, asmenines lėšas tie „visuomenės aktyvistai“ būtų statę naują tiltą kitur? Jeigu, tarkime, kraštiečio lietuvių literatūros klasiko kanauninko Juozo Tumo-Vaižganto vardu pavadintas, inžinieriaus Prano Markūno projektuotas senasis tiltas kaip paminklas, kaip brangus vietiniams gyventojams atributas būtų paliktas toje pačioje vietoje, reikėtų vis tiek statyti naują, modernesnį, šiuolaikinius eismo saugumo reikalavimus atitinkantį tiltą kur nors šalia. Ar šalies Vyriausybė ir Europos Sąjungos struktūriniai fondai skirtų milijonus naujo tilto statybai? O ar būtų skiriama papildomai lėšų palikto senojo tilto priežiūrai, remontui? Juk tiltai- sudėtingi inžinieriniai, „tept lept“ už keliolika ar kelis šimtus

(Nukelta į 8 psl.)

Vaižganto tiltas keičia išvaizdą

(Atkelta iš 7 psl.)

litų jų nei rekonstruos, nei pastatys, nei smulkaus remonto neatliks...

Nuolatos žiniasklaidoje vis užsimena apie žymaus šalies skulptoriaus Juozo Zikaro sukurtus Vaižganto bareljefus, kurie, pavadinus tiltą Žaliojoje garbiojo Vaižganto vardu. Sovietmečiu bareljefai buvo nudraskyti ir sunaikinti - žinia, kunigo, tautos patrioto atvaizdai nederėjo socialinėje visuomenėje, negalėjo puošti tilto, kurio komunistinio gyvenimo šaukliai ketino keliauti į komunizmą...

1988 metų rugpjūčio 19-ąją Žaliojoje įvyko prasmingos išskilmės - tiltui vėl sugražintas Vaižganto vardas, pašventinti ir atidengti J. Zikaro sukurti Vaižganto bareljefai. Dalyvavę išskilmėse dabar jau šviesaus atminimo prof. Česlovas Kudaba, liaudies rašytojas Juozas Baltušis, žymus išėivijos dailininkas Kazimieras Vytautas Jonynas, skulptoriaus Juozo Zikaro dukra Alytė Zikaraitė ir daugelis kitų svečių (neskaitant anykštėnų inteligentų, svėdasiekių ir vietinių - Žaliosios kaimo gyventojų) džiaugėsi, kad su Atgimimu sugrįžo į gyvenimą tiesa, kad tiltui sugražintas ir Vaižganto vardas, ir kadaise išniekinti, nudraskyti bareljefai. Bet tasai džiaugsmas trūko neil-

gai. Po kelerių metų tilto turėkluose vėl žiojėjo bėsis skylės. Tuomet jau laisvoje ir Nepriklausomoje Lietuvoje tiltas vėl buvo išniekintas, bronzinius bareljefus nudraskė spalvotųjų metalų vagys, o gal ir kokie nors kolekcionieriai...

Taigi vis laikas nuo laiko žiniasklaidoje pasirodydavo (o ir dabar pasirodo) ir kritiniai straipsniai, ir publicistiniai apmąstymai, ir nerimo kupini vaizdeliai vėlgį ta pačia tema: apie pavogtus nuo tilto Vaižganto bareljefus, nepamirštant pabrėžti, kad niekas nesirūpina tų bareljefų atkūrimu. Deja, deja, tuose apmąstymuose, pagraudenimuose būdavo ir daug netiesos. Toji netiesa kartojama ir šiuo metu. Šių eilučių autorius, kaip Svėdasų krašto (Vaižganto) muziejaus darbuotojas, kaip asociacijos Vaižgantiečių klubas „Pragiedruly“ pirmininkas, nuolat rūpinosi tais reikalais ir jaudinosi dėl išvotų bareljefų atkūrimo. Tuo klausimu kreiptasi, konsultuojantis, prašant paramos ir kai kuriuos šalies muziejus, saugojančius skulptoriaus J. Zikaro kūrinių originalus. Konsultuotasi su Kauno kolegija, kurioje rengiami ir būsimieji meno srities specialistai ir kur veikia J. Zikaro vardu pavadinta katedra. Rašyti projektai, ieškant konkrečios finansinės paramos, įvairiems šalies ir užsienio

fondams, Lietuvos kultūros institucijoms. Vienur sulaukta tik tai...pažadų, kitur laukė spengianti tyla, kai kas sugebėjo atsakyti tik bereikšmiai laiškais. Ieškota menininkų, tikintis, kad atsiras geranoriškų žmonių, labdarininkai ar bent jau už kuklų piniginių atlygį pagamins dviejų Vaižganto bareljefų kopijas. Iš tiesų atsirado ir gerai savo kūryba žinomų, profesionalių menininkų, ir abejotinų gabumų žmonių, net visokių „apsišaukėlių“. Bet visų jų tikslas buvo vienas - išpešti kuo daugiau pinigėlių. Ir kalba visuomet sukosi apie keliolika ar net kelias dešimtis tūkstančių litų. O iš kokio gi šulinio tuos tūkstančius pasisemsi? Be to, iš muziejine vertybe laikomų originalų kopijas atlikti gali ne bet kas ir bet kur. Tai turi būti atitinkamos kvalifikacijos licencijuotas menininkas, metalo liejykla privalo turėti atitinkamus sertifikatus ir pan. Taigi tik iš pirmo žvilgsnio kai kam atrodo, kad įrengti ant tilto naujus Vaižganto bareljefus pavogtų vietoje yra menkinė. Susidūrus su realybe, išskildavo nemažai visokių sunkumų ir kliūčių. Tuo tarpu visi tie, kurie tikrai mėgo kritikuoti ir laikas nuo laiko kelti spaudoje tokius klausimus, net piršto nepajudino, kad Vaižganto bareljefai ant tilto Žaliojoje vėl atsirastų...

Viltis sužibo, kad vietoje žiojėjančių tilto turėkluose „akiduobių“ vėl atsiras bareljefai tuomet, kai paaiškėjo, kad tiltas Žaliojoje bus rekonstruojamas. Juolab, kad sveikintą iniciatyvą pradėjo rodyti jau prieš visų darbų pradžią AB „Panevėžio keliai“ administracija, kad susirūpino tuo svarbiu reikalu Anykščių rajono savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyriaus kultūros vertybių apsaugos specialistė Daiva Gadliauskaitė, Svėdasų seniūnijos seniūnas Valentinas Neiškis ir kiti geros valios žmonės - netuščiažodžiaudami, bet ėmęsi konkrečių veiksmų.

Dabar jau galima teisėtai pasidžiaugti, žinant, kad šią vasarą įvyks rekonstruoto tilto Žaliojoje atidarymo išskilmės, kurių metu bus atidengti ir atkurti Vaižganto bareljefai.

Iš M.K. Ciurlionio dailės muziejaus laikinai paskolintų skulptoriaus Juozo Zikaro originalų kaunietis skulptorius Zilvinas Pabrinkis gamina Vaižganto bareljefų kopijas. Kopijų darbai vyksta pilnu tempu, nors tai - labai kruopštus ir atsakingas darbas. Pirmiausia tenka išlieti metalines formas, iš jų pagaminamos gipsinės kopijos, tik tai tuomet bus išlieti bronziniai bareljefai, kurie ir puoš tiltą. Paskaičiuota, kad AB „Panevėžio keliai“ Vaižganto ba-

reljefų atkūrimas ant tilto gali kainuoti apie 5 tūkstančius litų.

Svėdasų krašto (Vaižganto) muziejui tilto atidarymo metu taip pat ketinama padovanoti tų bareljefų kopijas. Tam neprieštarauja nei M.K. Ciurlionio dailės muziejaus administracija, nei skulptorius Ž. Pabrinkis, nei AB „Panevėžio keliai“ generalinis direktorius Virmantas Puidokas.

Dar su šia panevėziečių imone tariamasi dėl atminimo lentos kur nors tilto papėdėje įrengimo, kuri visus informuotų, kad tiltą projektavo ir statė prieškarinio metais inžinierius Pranas Markūnas, kad tiltui suteiktas Vaižganto vardas, kad bareljefai, puošiantys tiltą, yra sukurti skulptoriaus Juozo Zikaro. Tokių informacinių duomenų iki šiolei čia net nebuvo. Be abejo, atminimo lentoje turėtų būti įrašyta ir atkurtų bareljefų autoriaus skulptoriaus Ž. Pabrinkio pavardė, ir tilto rekonstrukciją atlikusios firmos pavadinimas, ir projekto autoriaus pavardė bei kiti duomenys.

Užbaigiant šį rašinį, galima tikėtai reziumuoti, kad tilto per Šventąją Žaliojoje rekonstrukciją planavę ir vykdę žmonės yra neabejingi krašto istorijai. Ir šio tilto istorija yra žinoma, brangiama. Netruks prabėgti dar kelias mėnesių, sulauksime vasaros ir visi tapsime liudininkais dar kartą ant tilto atkurtos tiesos, žymių kraštiečių pagerbimo, šviesių senojo tilto naujo atgimimo akimirkų...

Vytautas BAGDONAS

Likus vienudu su Reginos

Katinaitės-Lumpickienės eilėraščiais

Regina Katinaitė-Lumpickienė savo eilėraščius vadina jausmų pažinimo blyksniais.

Autorės nuotr.

Reginos Katinaitės-Lumpickienės poetinis įvaizdis skaitytojams, ko gero, buvo ryškiai įstrigęs iš pastarųjų jos eilėraščių gimtąja tarpe rinkinių „Gegutes abrusėliai“ ir „Paraič nam“, kurių lyrinis herojus į pasaulį žvelgia, vaizdžiai kalbant, per tėviškės Juknėnuose langą. Dabar, kai Kauno leidykla „Kauko laiptai“ išleido šeštąją jos poezijos knygutę „Žemėje, sakei“, daug kas sveikino autore atsinaujinus. Išties, rinkinys „Žemėje, sakei“ kitiškiškas nei tie, tarmiški, pirmiausia, žinoma, kalbos forma. Ir vis tiek eilėraščiai tokie pat „reginiški“ - ypač jausmu, kurio dažnai taip pasigendame šiuolaikinėje rebusais žongliuojančioje poezijoje.

Į „Žemėje, sakei“ pristatymo vakarą A. ir M. Miškinų bibliotekoje besirenkančius poezijos mylėtojus pasitiko jausmingos Arūno Paškevičiaus atliekamos melodijos. „Arūnas mus įvedė į jausmų pasaulį“, - apie tą vakarą unisonu suskambėjusias muzikos ir poezijos nuotakas sakė vakarą vedė Vida Kairienė, kurią su eilėraščių autore, be darbo Utenos kultūros centre ryšių, sieja dar ir mokykliniai metai Daugailių mokykloje. Į vakarą atvyku-

sio rinkinio redaktoriaus Viktoro Rudžiansko žodžiais, Reginos eilėraščių paslaptis - skaitytojo sieloje jų paliekamas „šiltas kutenantis jausmas“. Eilėraščių pagavumo prigimtį nusakoma pačios autorės kuklus prisistatymas, jog tai esą jausmų pažinimo blyksniai. „Blyksniai“ - labai santūrus, taupūs, netgi asketiški, kartais mįslingi (kai kas iš skaitytojų svarstė, kodėl rinkinys pavadintas lyg užkoduotai - „Žemėje, sakei“), užtat teikiančios ištiesas platumas skaitytojo suvokimui, galimybę kiekvienam rasti kažką saviška. Kartais tik iš keleto žodžių susidedančiame eilėraštyje slypi tiesiogiai neišsakytas, metafora pridengtas išgyvenimas ir mintis: *neiškartau girios/ji tankėja/tarsi briedžio ragai-/kasmet//* Eilėraščiuose tiek daug intymumo, tarsi su skaitytoju būtų kalbamasi kaip su artimu žmogumi, kai pašnekovai supranta vienas kitą iš pusės žodžio. Dažnai poetinė frazė staiga nutrūksta ir kažkur smenga leisdamą pačiam ją pratęsti savaip išgyvenant jausmą, suvokiant mintį. *jau neberodysiu tau šito kūno ir sielos/kur dėsi dvi/kada viena nesutelpa krantuos//ir vis dėlto jausmai//* Arba: *skalsink/Dieve/mano/vaikams//manęs neapleis//*

Rinkinio skyriuose „Vakarėjant žydi jazminas“, „Penktojo aukšto vienuteje“, „Jūra Žuvų žvaigždynė“ sąlyginai pagal tematiką atskirti eilėraščiai nostalgiski, ryškiai kameriniai (turbūt kaip tik dėl to ir šilti), bet vedantys į platų pasaulį - pasaulį gražų, svetimą buitiskumui, nors tarpais ir skaudinantį, nes kaip tik tokias vertybes, dažnai - ateinančias iš gimtinės, išpažįsta poetinis „aš“: *broli/mano/išsaugojai verkiančią mergytę/Sylio pakrantėje prie piliakalnio//ir vienintelį mūsų Juknėnų//per amžius//manęs nepaleis//išplaukę rugiai/gegutė/vasaros varpas/šulinio svirtis/tolimiausioj/širdies provincijoj/tebegirgždanti/motinos amžinuoj//* Gražu, jausminga ir neįmantru, ar ne? O kas nors kitas galbūt ras rinkinyje kitą - gražiausią sau - eilėraščių. Toks tas poezijos žavesys.

Zita STUNDŽYTĖ

L.Kedienės advokatas Aidas Venckus turėjo parengęs visą gynimo priemonių arsenalą.

Autorės nuotr.

Po beveik metus trukusio L. Kedienės bylos nagrinėjimo - laukia nuosprendis

Utenos rajono apylinkės teisme baigta nagrinėti garliaviškės Laimutės Kedienės baudžiamoji byla, kurioje moteris kaltinama viešai žodžiu užgauliai pažeminusi teisingumą vykdančią Panevėžio miesto apylinkės teisėmą ir teisėjus dėl jų veiklos. Po 2010 m. lapkričio 17 d. teismo priimtos nutarties nutraukti vadinamąją pedofilijos bylą L. Kedienė kalbinama žurnalistų nutartį priėmusius teisėjus pavadino „banditais“, šis reportažas buvo parodytas viešai.

Utenos rajono apylinkės teismas šią bylą nagrinėja nuo praėjusių metų gegužės 25 dienos. Per tą laiką buvo padaryta ne viena pertrauka gauti papildomai medžiagai kaltinamosios gynėjo jos žento advokato Aido Venckaus prašymu. Pagrindiniai tai buvo prašymai išreikalauti iš „Lietuvos ryto“ televizijos filmuotą medžiagą su L. Kedienės pasisakymu. Pastarajame posėdyje advokatas buvo prašęs išreikalauti ne anksčiau pateiktą transliuotąją medžiagą, o nufilmuotą originalią. Tačiau teismas gavo atsakymą, jog buvo pateikta visa turima medžiaga, kuri buvo transliuota, nes atrinkus, kas reikalinga siužetui, kitkas būna sunaikinama. Dabar kaltinamosios gynėjas, remdamasis tuo, kad kaltinimas grindžiamas vaizdo įrašu, bet tai nėra originalas, prašė filmuotąją medžiagą pateikti fonoskopinei ekspertizei, kuri atsakytų, ar tai nėra kopija arba montažas kai ką ištrinus ir pan. Advokato teigimu, to neišsiaiškinus

(Nukelta į 9 psl.)

